

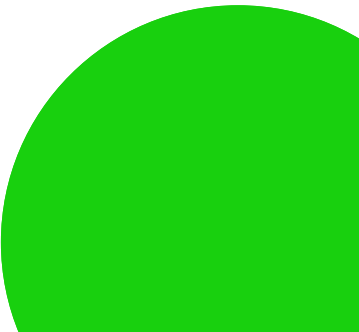
Maakunnallinen mielenterveys- ja päihdetyön kehittäjäverkosto

18.3.2021

Mari Rantamäki, projektipäällikkö
Emilia Nygren, projektityöntekijä
Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -
ohjelma

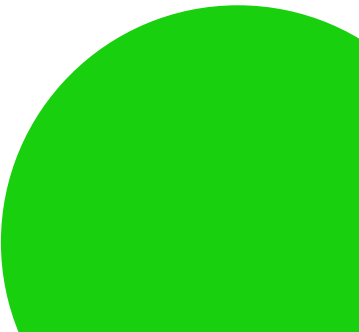
Tapaamisen ohjelma ja aikataulu

- 13.00 Tervetuloa ja tavoitteiden kertaus (Mari ja Emilia)
 - 13.15 Case Äänekoski - Ajanvaraukseton vastaanotto mielenterveys- ja päihdeasiakkaille (Kirsi Riihimäki, vs. mielenterveys- ja päihdepalvelujen johtaja)
 - 13.30 Työpajatyöskentely: Varhaisen tuen palvelut - minkälaiset ne tulevat Keski-Suomessa olemaan?
 - 14.20, TAUKO
 - 14.30 Työpajatyöskentelyn purku
 - 15.20 Jatkotyöskentelystä sopiminen
-
-

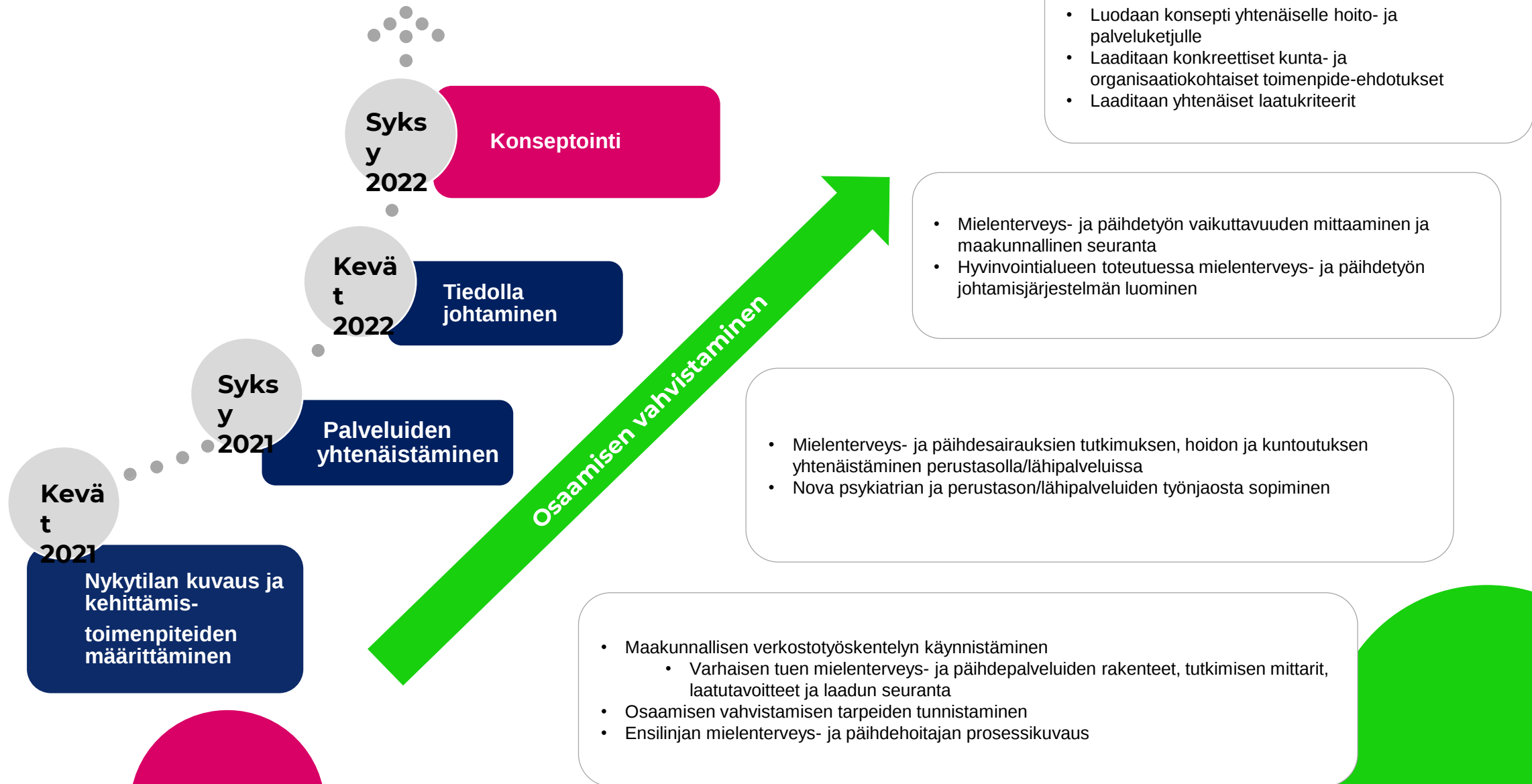
Tavoitteet ja toimenpiteet

Maakunnallinen mielenterveys- ja päihdetyön kehittäjäverkosto

- Mielenterveys- ja päihdetyön osaajat, mielenterveys- ja päihdejärjestöt
 - Selkeästi ehkäisevä työ (esim. ehkäisevä päihdetyö) verkoston ulkopuolella
 - Kehittävä verkosto – pysyvät osallistujat
 - Tavoitteena käytäntöjen yhtenäistäminen maakunnallisesti
 - Työskentely:
 - Maakunnalliset tapaamiset kuusi kertaa vuodessa – painottuu yhteiseen työskentelyyn
 - Verkoston jäsenten tehtävänä viedä sovittuja toimenpiteitä eteenpäin omassa organisaatiossa
 - Tulevaisuuden sote-keskus –hanke valmistelee tapaamiset ja tekee yhteenvetoja työskentelystä
-
-

Mielenterveys- ja päihdepalveluketjun yhtenäistäminen Sote-uudistus

Ensimmäisestä tapaamisesta

Mitä konkreettisia asioita on tarpeen kehittää ensimmäisenä yhteisesti vuonna 2021?

- Hoitoketjuista ja vastuista sopiminen, palveluiden kuvaaminen
 - Prosessikehittämisen järjestyksestä ja johtovastuusta sopiminen
 - Tiedon keräämisen ja tiedon käytön suunnitelma
 - Konsultaatituki hoidon tarpeen arviointiin
 - Palveluohjauksen työkalut
 - Esim. Nova-psykiatrian kuntakierros
 - Tiedottaminen
- Osaamisen kehittäminen (koko si-so-te -kenttä)
 - Hoidon ja palveluiden tarpeen arviointi
 - Palvelut ja prosessit
 - Tiedolla johtaminen
 - Esimiesten ja johdon sitoutuminen ja osaaminen
- - Asterin kehittäminen

Case Äänekoski – Ajanvaraukseton vastaanotto mielenterveys- ja päihdeasiakkaille

Toimintayksikkö

✓ Toimintayksikkömme

- ✓ Terveyskeskuksessa sijaitsevat akuuttitiimin ja päihdepalvelujen toimipisteet
- ✓ Kalevankadulla sijaitsee kuntoutumiskeskus
- ✓ Tk-psykologin palvelut sijaitsevat terveyskeskuksessa

✓ Henkilöstörakenne

- ✓ Lääkäri 1 + päihdetyössä lääkäri 1 pv/viikko
- ✓ Sairaanhoidaja 9
- ✓ Psykologi 1
- ✓ Tk-psykologi 2
- ✓ Sosiaalityöntekijä 1
- ✓ Toimintaterapeutti 1
- ✓ Toimistosihteeri 1
- ✓ Johtaja 1

Matalan kynnyksen palvelu

- ✓ Mielenterveystyön ajanvaraukseton päivystysvastaanotto alkoi 1.9.2016, päihdetyön päivystysvastaanotto on ollut olemassa jo aiemmin
- ✓ Palvelumme ovat matalan kynnyksen palvelua
- ✓ Lähetettä ei tarvita
- ✓ Palveluihin pääsy on mahdollista joka arkipäivä
- ✓ Arvion mukainen hoito alkaa välittömästi
- ✓ Oma työntekijä on helposti saavutettavissa ja yhteystiedot löytyvät verkkosivuilta

- ✓ Palveluihin hakeudutaan ottamalla yhteyttä puhelimitse tai tulemalla päivystysvastaanotolle ilman ajanvarausta arkisin klo 9-11
- ✓ Mielenterveys- ja päihdetyön päivystävä sairaanhoitaja
 - ✓ Vastaa päivystyspuhelimeen arkisin klo 8-14
 - ✓ Tekee hoidon tarpeen arvion ja tarvittaessa käynnistää hoidon/tekee suunnitelman saman päivän aikana
 - ✓ Antaa palveluneuvontaa
 - ✓ Konsultoi lääkäriä ja työryhmää
 - ✓ Konsultoi tk-sairaalan vuodeosastoa
 - ✓ Konsultoi päiväpolia ja subakuuttia- ja listavastaanottoa
 - ✓ Toteuttaa lääkehoitoa
 - ✓ Järjestää avokatkaisuhoidoja
 - ✓ Huumeseulalat (myös alaikäiset)
 - ✓ [Terveysneuvontapiste Visiitti](#)

Kiitos!

ÄÄNEKOSKI

Tulevaisuus asuu täällä

Työpajatyöskentely – Varhaisen tuen palvelut

1. Minkälaisia laadukkaat **varhaisen tuen** mielenterveys- ja päihdepalvelut tulevat Keski-Suomessa olemaan asiakkaan näkökulmasta (minimitaso jokaisessa organisaatiossa)?
 - Rakenteet (esim. palveluun pääsy, hoidon ja palveluiden tarpeen arviointi, monialainen työskentely – ketä vähintään oltava tiimissä)
 - Tutkimisen mittarit
2. Mitä konkreettisia toimenpiteitä organisaatioissanne tulee tehdä, jotta tavoitetilaa päästään?

Työpajatyöskentelyn ohjeet:

- Työpajatyöskentelyn aika 13.30-14.20
- Osallistujat jaetaan huoneisiin Teamsissa
- Valitkaa ryhmän vetäjät, jotka kirjaavat keskeisimmät asiat **oman huoneen** Padletille
- Kirjatkaa ryhmässä olevat organisaatiot ensimmäiseksi
 - Numeroikaa vastaukset
- Ryhmä valitsee yhden, joka esittelee ryhmän tuotokset lyhyesti muille
- Työpajatyöskentelyn jälkeen tauko 14.20-14.30
- Työpajatyöskentelyn purku yhteisessä Teamsissa klo 14.30 alkaen
- Ennen seuraavaa verkostotapaamista tuotoksista tehdään yhteenveto, joka lähetetään organisaatioiden esimiehille tarkistettavaksi

Aikuisten varhaisen tuen mielenterveys- ja päihdepalveluiden tavoitetila Keski- Suomessa

**Työpajatyöskentelyn
yhteenvedo**

Varhaisen tuen palveluiden rakenteet ja työnjako

- Kaikki palvelut
 - Tunnistaminen
 - Puheeksi ottaminen
 - Tieto varhaisen tuen mielenterveys- ja päihdepalveluista
- Sosiaali- ja terveystieteelliset keskuskeskukset
 - Itsehoidon työkalujen tarjoaminen (sähköiset työkalut, neuvonta ja ohjaus)
 - Lievien ja keskivaikeiden mielenterveys- ja päihdehäiriöiden tutkimus, diagnosointi, hoito ja kuntoutus
 - Onko muuta?
- Järjestöt, seurakunnat
 - Matalan kynnyksen järjestölähtöinen kriisityö
 - Hoidon tuki
 - Vertaistuki
 - Omaisten tukeminen
 - Onko muuta?

Varhaisen tuen mielenterveys- ja päihdepalveluihin pääsy

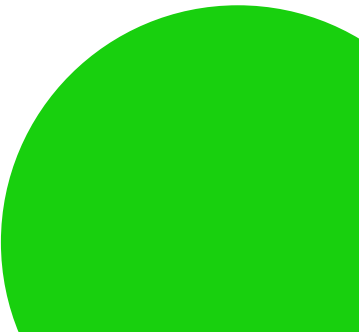
Sote-uudistus

- Helppo yhteydenotto monikanavaisesti
 - Laajat sähköiset palvelut
 - Chat
 - Aluksi OmaKS Jyväskylä, Hankasalmi, Uurainen (myöhemmin muut alueet)
 - Mielenterveystalon chatbotin markkinointi organisaatioiden nettisivuilla
 - Sähköisen asioinnin (yhteydenotto, ajanvaraus) mahdollisuus
 - Etäpalvelut
 - Digitaaliset hoito- ja palvelupolut (Omaolo, Mielenterveystalo)
 - Selkeästi sovittu asiakasohjaus ammattilaisten tiedossa (esim. ensilinjan mielenterveys- ja päihdesairaanhoidtaja osana terveysaseman vastaanottotiimiä)
 - Vastaanoton työntekijät tietävät, missä tilanteissa ja miten asiakas ohjataan mielenterveys- ja päihdepalveluihin
 - Sujuva mielenterveys- ja päihdetyöntekijän konsultaatiomahdollisuus
 - Ensivaiheen tilannearvio/tutkiminen nopeasti
 - Läheteettömyys mielenterveys- ja päihdepalveluihin
 - Mahdollisuus walk in –vastaanottoon
 - Voiko määritellä jotenkin toteuttamisedellytykset (esim. väestöpohja)?
 - Mahdollisuus tarvittaessa kotikäyntiin
 - Virka-ajan ulkopuolinen vastaanotto klo 16-18
 - Voiko määritellä jotenkin toteuttamisedellytykset (esim. väestöpohja)?

Hoidon ja palveluiden tarpeen arviointi

- [Mielenterveystalon oirenavigaattori](#)
- **Tutkimisen mittarit**
 - **Riippuvuudet**
 - Alkoholin käyttö, AUDIT (aina)
 - Huumeiden käyttö DAST
 - Rahapeli riippuvuus PGSI/BBGS
 - **Mieliala**
 - Masennusoireisiin BDI (aina)
 - Mielialahäiriökysely (2-suuntaista sairastavien tunnistamiseen) MDQ
 - **Ahdistus**
 - Yleinen ahdistuksen mittari OASIS
 - Yleinen ahdistus, murehtiminen GAD-7
 - Ahdistusoireet BAI
 - Pakko-oireisiin OCI-R
 - Paniikkihäiriötesti ja/tai tarkentamaan PDSS-SR vaikeusasteen kysely
 - Traumaperäisen stressihäiriön seulonta TSQ (tarvittaessa IES-22 tarkentamaan vakavuusastetta)
 - Sosiaalisten tilanteiden pelko SPIN-FIN
- Unihäiriöt ISI
- Psykoosien esioirekysely PROD
- ADHD-oireilu ASRS-seula
- Syömishäiriöt SCOFF
- Paino ja pituus, esim. psykoosilääkitystä aloitettaessa
- Voinnin seuranta/hoidon tulos CORE-5/CORE-10
- Toimintakyvyn kuvaaminen esimerkein (erityisesti työ-/opiskelukyky, arjen toimintakyky)
- Laboratoriotutkimukset päihtein käytön selvittämiseksi
 - Pvk, alat, afos, gt, s-ctd MITÄ MUUTA?

Palveluohjaus

- Huomioidaan asiakkaan omat voimavarat sekä lähiverkosto
 - Vältetään lähettämistä eri ammattilaisille silloin, kun asia on mahdollista hoitaa tai ratkaista varhaisen tuen palveluissa
 - Hyödynnetään ammattilaisten välisiä mahdollisuuksia viestin vaihtoon
 - Tunnistetaan asiakkaat, jotka tarvitsevat tukea ja seurantaa
 - Sovitaan ohjauskäytännöt keskeisten toimijoiden kanssa
 - Työterveyshuolto
 - Työllisyyspalvelut
 - Nuorisopalvelut
 - Ravitsemusterapia
 - Toimintaterapia
 - Järjestöt
 - Seurakunnat
 - Tehdään hoito- ja palveluketjukuvaus kaikille ammattilaisille työkaluksi
-
-

Moniammatillinen tiimi

- Perustiimi (vähintään): Psykiatrinen sairaanhoitaja, sosiaalityön edustaja, psykologi
- Konsultaatioyhteys lääkäriin/psykiatriin ja Nova psykiatriaan
- Muuta verkostoa hyödynnetään asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan

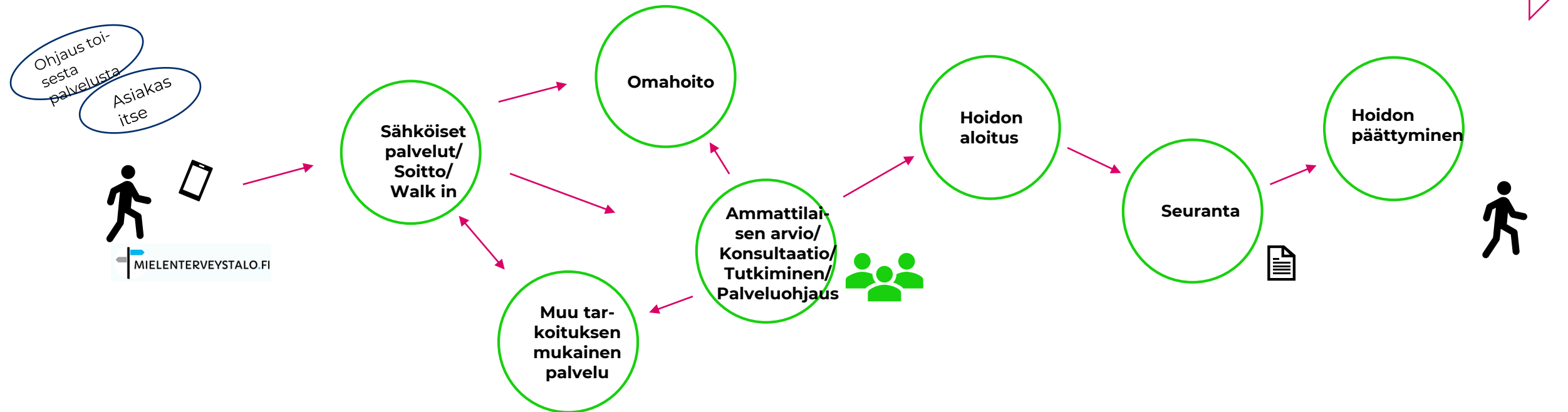
Osaaminen ja resurssit

- Jokaisessa organisaatiossa vähintään mielenterveys- ja päihdehoidon osaava hoitaja ja lääkäri
- Riittävät resurssit turvattava väestöpohjan mukaan
 - Miten määritellään?

Tavoitetila: Asiakkaan polku varhaisen tuen mielenterveys- ja päihdepalveluissa

Sote-uudistus

Omahoito

SOTE-KESKUS

Selkeä viestintä verkkosivuilla

- Materiaalia omahoidosta (Esim. Mielenterveystalo, maininta 24/7 chatbotista, Päihdelinkki)
- Sähköinen yhteydenotto- ja ajanvarausmahdollisuus
- Puhelinpalvelun tiedot
- Palvelun kuvaus

Asiakasohjaus ja konsultaatiokäytännöt mielenterveys- ja päihdepalveluihin

- Asiakasohjauksesta sovittu vastaanoton ja muiden yhteistyötahojen kanssa
- Sovitut käytännöt kuvattuna ja helposti löydettävissä
- Sujuvat konsultaatiokäytännöt

Sote-keskuksen palvelut

- Neuvonta ja ohjaus (sähköinen, puhelimitse)
- Vastaanotot (ml. walk in, klo 16-18)
- Konsultaatiot
- Ensivaiheen tilannearvio/tutkiminen nopeasti
- Tarvittaessa kotikäynnit varhaisessa vaiheessa
- Mielenterveys- ja päihdepalveluissa lievien ja keskivaikeiden mielenterveys- ja päihdehäiriöiden tutkimus, diagnosointi, hoito ja kuntoutus
- Moniammatillinen työskentely

Jatkotyöskentely

- Varhaisen tuen palveluiden tavoitetilan määrittäminen Keski-Suomessa
 - Mari ja Emilia tekevät työpajatyöskentelyn pohjalta koonnin varhaisen tuen palvelurakenteista ja tutkimisen mittareista
 - Verkoston jäsenet käyvät koonnin läpi omissa organisaatioissaan yhdessä työntekijöiden ja johdon kanssa
 - Realististen kehittämistavoitteiden ja –toimenpiteiden sekä vastuuhenkilöiden nimeäminen, aikataulun suunnittelu
 - Pyydetään jokaisesta organisaatiosta palautetta ja kommentteja, ohje tulee sähköpostitse
- Tulevat verkostotapaamiset
 - Ma 17.5.2021 klo 13.00 - 15.30 (HUOM! Muuttunut ajankohta!)
 - Syksyllä 2021 kolme tapaamista
 - 31.8. klo 13.00 - 15.30
 - 12.10. klo 13.00 - 15.30
 - 9.12. klo 13.00 - 15.30

Viestintä

Kerromme Keski-Suomen sote-uudistuksen etenemisestä ja työn tuloksista, tilaisuuksistamme sekä työmme arjesta verkkosivuillamme ja somessa - tule mukaan seuraamaan!

- Verkkosivut
 - jyvaskyla.fi/sote-uudistus
 - Innokylän verkkosivuilla, innokyla.fi
[Rakenneuudistusta tukeva alueellinen valmistelu -hanke](#)
[Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelma](#)
- Sosiaalinen media
 - Facebook: [@keskisuomensoteuudistus](#)
 - Twitter: [@sotekeskisuomi](#)
 - Instagram: [@keskisuomensoteuudistus](#)
 - Blogi: [Keski-Suomen sote-uudistus](#)

#hyväarkikaikille #soteuudistuskeskisuomi

Yhteystiedot

- Rantamäki Mari, projektipäällikkö; Palveluketjut, p. 050 311 8609, mari.rantamaki@jyvaskyla.fi
- Nygren Emilia, projektityöntekijä; Palveluiden saatavuus, p. 050 311 8687, emilia.nygren@jyvaskyla.fi

Kiitos

Hyvinvointi. Terveys. Hyvä arki.

**KESKI-
SUOMEN
SOTE**

A decorative graphic on the right side of the slide consists of numerous circles of varying sizes in three colors: dark blue, bright green, and magenta. A large green circle in the center of this cluster contains the text 'KESKI-SUOMEN SOTE' in white, bold, sans-serif capital letters. The circles are scattered around this central element, with some overlapping, creating a dynamic and modern visual effect.